

РЕШЕНИЕ

№ 848

гр. София, 14.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Д СЪСТАВ, в публично заседание на седми февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Силвана Гълъбова

Членове: Георги Ст. Чехларов
Виктория Недева

при участието на секретаря Илияна Ив. Коцева
като разгледа докладваното от Виктория Недева Въззивно гражданско дело
№ 20231100503437 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

С решение № 20031805/21.04.2022 г. по гр. д. № 60380/2020 г. на Софийски районен съд, 141-и състав, е признато за установено по предявените от „Топлофикация София“ ЕАД срещу Р. И. С. установителни искиове с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД, вр. чл. 149 ЗЕ, че Р. И. С. дължи на „Топлофикация София“ ЕАД сумата от 1580,81 лева, представляваща стойността на топлинни услуги за периода от м. 06.2017 г. – м. 04.2019 г., както и главница в размер на 24,32 лв. за извършено дялово разпределение за същия период за имот, находящ се на адрес: гр. София, ж.к. ****, аб. № 368060, ведно със законната лихва върху сумите от датата на подаване на заявлението – 15.07.2020 г., до окончателното им изплащане, за които суми е издадена заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК по ч. гр. д. № 31190/2020 г. на СРС, 141 състав. Със същото решение са отхвърлени предявените от „Топлофикация София“ ЕАД срещу Р. И. С. искиове с правно основание чл. 422 ГПК, вр. чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД, вр. чл. 149 ЗЕ за стойността на топлинни услуги за разликата над уважения до пълния предявен размер от 2212,14 лв. и за периода 01.05.2016 г. – м. 05.2017 г., както за главница за дялово разпределение за разликата над уважения до пълния предявен размер от 27,32 лв. и за периода 01.03.2017 г. – 30.05.2017 г. като погасени по давност, и исковите по чл. 422 ГПК, вр. чл. 86, ал. 1 ЗЗД за лихва за забава върху главницата за доставена топлинна енергия в размер на 361,62 лв. за периода от 15.09.2017 г. до 03.07.2020 г. и лихва за забава върху главницата за дялово разпределение в размер на 5,73 лв. за периода от 01.05.2017 г. до 03.07.2020 г., като ответникът е осъден да заплати на

ищеца сумата от 502,57 лв. – разноски в първоинстанционното производство, и 62,89 лв. – разноски в заповедното производство.

Решението е постановено при участието на трето лице – помагач на страната на ищеца – „Б.“ ООД.

С определение № 20066119/08.11.2022 г. районният съд е оставил без уважение искането на Р. С. за изменение на постановеното решение в частта за разноските, което не е било обжалвано в законоустановения срок. Вместо това е направено искане за допълване на постановеното определение по реда на чл. 248 ГПК, което е оставено без уважение.

В частта, с която исковете на „Топлофикация София“ ЕАД са уважени, решението е обжалвано от ответника Р. И. С. с въззивна жалба вх. № 25041058/23.05.2022 г., допълнена с жалба вх. № 25042087/27.05.2022 г. На първо място в жалбата се излагат подробни оплаквания за нищожност на първоинстанционното решение поради допуснати нарушения на чл. 9 ЗСВ, тъй като след първоначалното разпределяне на делото с протокол за избор на съдия-докладчик на 07.12.2020 г., със заповед на председателя на СРС от 10.05.2021 г. бил определен нов докладчик, който да поеме делата на състава, без да бъде извършен избор на случаен принцип. На следващо място се поддържа, че решението е недопустимо, тъй като не бил налице стабилизиран протокол от последното съдебно заседание по първоинстанционното дело. По същество на спора се оспорва изводът на районния съд за наличие на облигационно правоотношение между страните по договор за доставка на топлинна енергия за битови нужди, тъй като между страните липсва сключен писмен договор при общи условия. Не били представени и доказателства за откриване на партида на името на ответника. Оспорва се процесният имот, находящ се в сградата-етажна собственост, да е бил присъединен към топлопреносната мрежа, както и между етажната собственост и третото лице – помагач „Б.“ ООД да е сключен договор за извършване на услугата „дялово разпределение“ през процесния период. Оспорва се и изводът на районния съд за действителното доставяне на топлинна енергия до имота. При евентуален извод за наличие на облигационно отношение, се излага становище за недоказаност на претенцията за заплащане на суми за топла вода, начислявани при норма 140 литра на ден, тъй като за ответника не е било налице задължение да осигурява достъп на служителите на „Б.“ ООД. Поддържат се доводи за неравноправност на клаузите на действащите през процесния период общи условия на Топлофикация София“ ЕАД. Оправя се искане към въззивния съд да постанови решение, с което да прогласи за нищожно първоинстанционното решение, а при условията на евентуалност – да го обезсили като недопустимо, или да го отмени и вместо него да постанови друго решение, с което да отхвърли исковете. Прави се искане към съда за преизчисление на присъдените по делото разноски, което искане следва да бъде ценено като искане за преразпределяне на разноските с оглед изхода на спора, доколкото постановените в първоинстанционното производство определения по чл. 248 ГПК не са били обжалвани в законоустановените срокове.

В срока по чл. 263, ал. 1 ГПК въззиваемата страна „Топлофикация София“ ЕАД и третото лице-помагач „Б.“ ООД не вземат становище по жалбата.

Въззивната жалба е депозирана в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК, от легитимирана страна, като същата е процесуално допустима.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта - в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

При извършената служебна проверка въззивният съд установи, че първоинстанционното решение е валидно. Същото е постановено от състав на родово и местнокомпетентен съд, по правен спор, попадащ в правораздавателната компетентност на гражданския съд. Изготвено е в писмена форма, на български език, съдържа задължителните реквизити по чл. 236, ал. 1 ГПК, подписано е от постановилия го съдия. Неоснователни са доводите за постановяване на решението от незаконен състав поради нарушаване на нормата на чл. 9 ЗСВ. Видно от протокола за избор на съдия докладчик от 16.07.2020 г., ч. гр. д. № 31190/2020 г. на СРС, е било разпределено на И.А., 141-и състав. С протокол от 07.12.2020 г. за избор на съдия-докладчик гр. д. № 60380/2020 г. на СРС е ръчно разпределено на съдия И.А., 141-и състав, съгласно т. 13, б. „а“ от Правилата за разпределение на делата в СРС, приети на общо събрание на 01.11.2016 г., според която разпоредба разпределение на дела чрез опция „ръчен“ избор се прилага при постъпване на искова молба за установяване на вземането по чл. 422 ГПК, като делото се разпределя на съдията, издал заповедта за изпълнение срещу ответника. Впоследствие, с оглед липсата на титуляр на 141-и състав в Трето гражданско отделение на СРС, със заповед № АС-213 от 10.05.2020 г. на председателя на СРС, на основание чл. 80, ал. 1 ЗСВ, председателството на 141-и състав в Трето гражданско отделение на СРС е възложено на съдия С.Х., която е постановила обжалваното първоинстанционно решение.

Настоящият състав не споделя доводите на въззивника за нищожност на обжалваното решение като постановено от незаконен състав поради преразпределяне на делото в нарушение в установения в чл. 9 ЗСВ принцип на случайно разпределение на делата. Данните по делото налагат извод, че в случая определянето на съдия Х. за докладчик е извършено при спазване на изискванията на чл. 9, ал. 1 ЗСВ, Единната методика по приложението на принципа за случайно разпределение на делата в районните, окръжните, административните, военните, апелативните и съдилища и Правилата за разпределение на делата в СРС, видно от протоколите за избор на съдия-докладчик, приложени към ч. гр. д. № 31190/2020 г. и гр. д. № 60380/2020 г. на СРС, 141 състав, и на основание издадената заповед на председателя на съда, която заповед е в изпълнение на правомощията с му по чл. 80, ал. 1, т. 2 ЗСВ да организира работата на съдиите в този съд.

За пълнота следва да се посочи, че дори твърдението на въззивника за преразпределяне на делото в нарушение на принципа на случайно разпределение на делата да беше вярно, то това нарушение няма за последица нищожност на постановения съдебен акт. Съгласно константната практика на ВКС, която настоящият състав споделя, евентуално допуснатото нарушение на чл. 9, ал. 1 ЗСВ при определянето на съдия-докладчик или член на съдебния състав не се отразява на валидността на решението и не обуславя неговата

нищожност, а може да е предпоставка за търсене на дисциплинарна отговорност или, ако са допуснати нарушения на материалния закон, други съществени процесуални нарушения или необоснованост, да обуслови неговата неправилност (в този смисъл решение № 202/07.04.2020 г. по гр. д. № 2832/2018 г. на ВКС, IV г. о., решение № 346/30.11.2011 г. по гр. д. № 1556/2010 г. на ВКС, II г. о.).

В частта, с които предявените от „Топлофикация София“ ЕАД искове с правно основание чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД, вр. чл. 149 ЗЕ и чл. 86 ЗЗД са отхвърлени, първоинстанционното решение е влязло в сила като необжалвано. В останалата му обжалвана част същото е допустимо, доколкото не се констатира и наличие на пороци, обуславящи извод за недопустимостта му.

Несъстоятелни са доводите на въззивника за липса на стабилизирани протокол от съдебното заседание, в което делото е обявено за решаване. Видно от материалите по делото, това заседание се е състояло 22.03.2022 г. На 29.09.2022 г. Р. С. е направил искане за допълване и поправка на протокола от посоченото съдебно заседание, което искане е оставено без разглеждане с окончателно определение от 06.04.2022 г., тъй като определението, с което е оставена без разглеждане молба за поправка на протокол не е от категорията на актовете, подлежащи на обжалване по реда на чл. 274, ал. 2 ГПК (в този смисъл - определение № 18 от 11.01.2023 г. по ч. гр. д. № 53/2023 г. на ВКС, IV г. о.).

Софийски градски съд, след като взе предвид изложените в жалбата доводи за неправилност на постановеното решение, намира следното:

Съгласно чл. 153, ал. 1 ЗЕ (ДВ, бр. 54/2012 г., в сила от 17.07.2012 г.) „потребители на топлинна енергия“ са всички собственици и титуляри на вещно право на ползване в сграда - етажна собственост, присъединени към абонатна станция или към нейно самостоятелно отклонение. По силата на дефиницията, закрепена в §1, т. 2а от ДР на ЗЕ (след 17.07.2012 г.) „битов клиент“ е клиент, който купува електрическа или топлинна енергия с топлоносител гореща вода или пара за отопление, климатизация и горещо водоснабдяване, или природен газ за собствени битови нужди. Следователно купувач (страна) по сключения договор за доставка на топлинна енергия до процесния имот е неговият собственик или лицето, на което е учредено ограничено вещно право на ползване. Именно това лице е задължено да монтира средства за дялово разпределение по чл. 140, ал. 1, т. 2 на отоплителните тела в имота си и да заплаща цена за топлинна енергия при условията и по реда, определени в съответната наредба по чл. 36, ал. 3 (чл. 153, ал. 1 ЗЕ).

Съгласно мотивите към т. 1 на ТР № 2/2017 г. от 17.05.2018 г. по тълк. дело № 2/2017 г. на ВКС, ОСГК, предоставяйки съгласието си за топлофициране на сградата, собствениците и титулярите на ограниченото вещно право на ползване са подразбираните клиенти на топлинна енергия за битови нужди, към които са адресирани одобрените от КЕВР публично оповестени общи условия на топлопреносното предприятие. В това си качество на клиенти на топлинна енергия, те са страна по продажбеното правоотношение с топлопреносното предприятие с предмет - доставка на топлинна енергия за битови нужди (чл. 153, ал. 1 ЗЕ) и дължат цената на доставената топлинна енергия.

От изложеното следва, че договорът за продажба на топлоенергия на клиенти на топлинна енергия за битови нужди се счита за сключен с конклюдентни действия - арг. чл. 150, ал. 1 ЗЕ, а топлопреносното предприятие задължително публикува одобрените от КЕВР общи условия най-малко в един централен и в един местен всекидневник в градовете с битово топлоснабдяване, като общите условия влизат в сила 30 дни след първото им

публикуване, без да е необходимо изрично писмено приемане от потребителите - арг. чл. 150, ал. 2 ЗЕ.

В настоящия случай се установява, че ответникът-въззивник е титуляр на правото на собственост върху процесния имот по силата на нотариален акт за дарение № 113/08.10.1999 г., том I, рег. № 9381, дело № 113/08.10.1999 г., с който И.Р. С. и В.Н. С.а са дарили на сина си Р. И. С. собствения си недвижим имот – апартамент № 70, находящ се в гр. София, комплекс „****“, като дарителите са си запазили пожизнено и безвъзмездно правото на ползване върху дарения имот. От представената по делото декларация с нотариална заверка на подписите с рег. № 10092/27.10.1999 г. се установява, че дарителите И.Р. С. и В.Н. С.а са се отказали от правото на безвъзмездно и пожизнено ползване на процесния имот.

С оглед на горното, следва извод, че между ищеца, от една страна, и ответника Р. С., от друга страна, съществува облигационно правоотношение за процесния период, произтичащо от договор за продажба на топлинна енергия, по който ищецът е доставял топлинна енергия, а ответникът, имайки качеството „битов клиент“ съгласно § 1, т. 2а от ДР на ЗЕ, дължи заплащане на стойността на ползваната услуга.

При специалната уредба на Закона за енергетиката не е необходимо подписване на писмен договор с ответника. Общите условия на ищеца се одобряват и публикуват по реда на чл. 150 ЗЕ, най-малко в един централен и в един местен всекидневник в градовете с битово топлоснабдяване и влизат в сила 30 дни след първото им публикуване, без да е необходимо изрично писмено приемане от потребителите (чл. 150, ал. 2 ЗЕ). Предвид това, налице е специален закон, който изключва приложимостта на чл. 16 ЗЗД и на ЗЗП по отношение на необходимостта от изрично приемане на договорните клаузи и общите условия.

По делото не се спори, че Общите условия за продажба на топлинна енергия за битови нужди от „Топлофикация София“ ЕАД на клиенти в град София, одобрени с Решение № ОУ-1 от 27.06.2016 г. на КЕВР, приложими за процесния период, за който исковите са уважени, са били публикувани и са влезли в сила. Липсват данни ответникът да е упражнил правото си на възражение срещу общите условия съгласно чл. 150, ал. 3 ЗЕ, който привлича възможност за потребителите, които не са съгласни с тях, да внесат в съответното топлопреносно предприятие заявление, в което да предложат специални условия. Поради това настоящият състав приема, че между страните е налице договорно правоотношение с предмет доставка на топлинна енергия за битови нужди, с включените в него права и задължения на страните съгласно ЗЕ и Общите условия.

Топлинната енергия за отопление на сграда - етажна собственост, се разделя на топлинна енергия, отдадена от сградната инсталация, топлинна енергия за отопление на общите части и топлинна енергия за отопление на имотите (чл. 142, ал. 2 ЗЕ). По отношение на претендираната сума за топлинна енергия за сградна инсталация, следва да се посочи, че съгласно чл. 153, ал. 6 от ЗЕ същата е дължима от всички клиенти в сграда - етажна собственост, които прекратят топлоподаването към отоплителните тела в имотите си. Те остават клиенти на топлинната енергия, отдадена от сградната инсталация и от

отоплителните тела в общите части на сградата.

Съгласно разясненията, дадени с Тълкувателно решение № 2 от 17.05.2018 г. по т. д. № 2/2017 г. на ВКС, ОСГК, законодателят регламентира доставката на топлинна енергия в сгради под режим на етажна собственост като услуга, която се ползва от самата етажна собственост. Макар последната да не е персонифицирана, за отношенията в енергетиката законодателят я разглежда като колективен субект, явяващ се самостоятелен потребител на услугата „доставка на централно отопление“. Законодателното решение е обяснимо с оглед особеностите на етажната собственост и невъзможността в заварените сгради централното отопление да бъде доставяно по друг начин, освен чрез представляващата обща част на сградата отоплителна инсталация. Както е посочено в решение на Конституционния съд № 5/22.04.2010 г. по конституционно дело № 15/2009 г., топлоснабдяването на сградите под режим на етажна собственост неизбежно се извършва чрез инсталация, която се явява обща част на сградата. Предназначението на сградната инсталация е да отоплява вътрешната част на сградата - етажна собственост, и чрез топлопроводите ѝ топлинната енергия да достига до индивидуалните имоти на потребителите. Общите части не могат да бъдат отделени от сградата по начин да задоволяват нуждите само на някои собственици и титуляри на вещни права. Потребителите на топлинна енергия в такава сграда могат да имат различни интереси, включително по въпроса да бъде ли сградата топлоснабдена. Затова при доставката на централно отопление в сградите под режим на етажна собственост искането за услугата се прави не от всеки отделен етажнен собственик, а от мнозинството етажни собственици, които по общо правило могат да вземат решения дали и как да бъдат използвани общите части.

В тази връзка е налице и тълкуване от СЕС с решение от 09.12.2019 г. по съединени дела С-708/17 и С-725/17 на СЕС, съгласно което е допустима национална правна уредба, която предвижда, че собствениците на апартамент в сграда — етажна собственост, присъединена към система за централно отопление, са длъжни да участват в разходите за топлинна енергия за общите части на сградата и за сградната инсталация, въпреки че индивидуално не са поръчвали доставката на отопление и не го използват в своя апартамент, както и която предвижда, че в сградите в режим на етажна собственост сметките за топлинна енергия за сградната инсталация се изготвят за всеки собственик на апартамент в сградата пропорционално на отопляемия обем на неговия апартамент.

В случая количеството и стойността на доставената топлинна енергия са доказани с приетото в първоинстанционното производство заключение на съдебно-техническа експертиза, което настоящата инстанция кредитира изцяло като обективно и компетентно изготвено и кореспондиращо с останалия доказателствен материал по делото. Установено е, че процесният имот е бил топлофициран и че сградата – етажна собственост, в която се намира процесният имот, е била присъединена към топлопреносната мрежа, поради което неоснователни се явяват доводите на въззивника, че сградата не е топлофицирана.

От заключението на СТЕ се установява още, че количеството топлинна енергия, постъпило в сградата – етажна собственост, е измервано по електронен път в началото на всеки месец чрез монтиран в абонатната станция общ топломер, който е преминал

метрологични проверки, установяващи неговата техническа изправност. По данни на фирмата за дялово разпределение в процесното жилище не са монтирани отоплителни тела, съответно не са монтирани и топлоразпределители. В имота има щранг лира за отопление в банята, за която се изчислява служебно топлинна енергия, отдадена от щранг-лирата, съгласно НТ. Поради липса на водомер за топла вода разходът за топла вода се изчислява за един потребител при норма 140 литра на потребител за едно денонощие съгласно чл. 69, ал. 2 НТ. Количеството топлинна енергия, отдадена от сградна инсталация, било определяно въз основа на пълния отопляем обем на имота по проект и в съответствие с действащите за периода норми и ограничения, а изчисленията, извършени от фирмата за дялово разпределение, са в съответствие с действащата нормативна уредба (ЗЕ и Наредба № 16-334 от 06.04.2007 г. за топлоснабдяването). Дяловото разпределение е извършвано от „Б.“ ООД, като за процесния период ответникът не е осигурил достъп до имота, което обстоятелство се установява и от приложените от третото лице-помагач констативни протоколи за извършен отчет. От отчетеното количество топлинна енергия са приспаднати технологичните разходи за абонатната станция за сметка на ищеца. Направен е извод, че сумите за потребена топлинна енергия в имота на ответника били начислявани на месечни вноски, определени по прогнозна консумация за имота и две изравнителни сметки. Според вещото лице стойността на реално потребената за исковия период топлинна енергия, с включени изравнителни сметки, за периода м. май 2016 г. – м. април 2019 г. възлиза на общо на 2196,15 лева. От изложеното следва извод, че ищецът е установил по реда на пълното и главно доказване, че е начислена реално потребената топлинна енергия.

В настоящия случай ответникът нито твърди, нито доказва, че е заплатил стойността на консумираната топлинна енергия, поради което правилно първоинстанционният съд е ангажирал неговата имуществена отговорност в посочения в решението размер.

Съгласно разпоредбата на чл. 139, ал. 1 ЗЕ разпределението на топлинната енергия в сграда - етажна собственост, се извършва по система за дялово разпределение. Начинът за извършване на дяловото разпределение за процесния период е регламентиран в ЗЕ (чл. 139 – чл. 146) и Наредба № 16-334 от 06.04.2007 г. за топлоснабдяването (обн. ДВ, бр. 34 от 24.04.2007 г., отм., бр. 25 от 20.03.2020 г.). Съгласно чл. 22, ал. 1 от ОУ от 2016 г., дяловото разпределение на топлинна енергия се извършва възмездно от продавача по реда на чл. 61 и сл. от НТ или чрез възлагане на търговец, избран от клиентите в СЕС, а съгласно ал. 2 на същата разпоредба клиентите заплащат на продавача стойността на услугата „дялово разпределение“, извършвана от избрания от тях търговец.

Въз основа на събрания по делото доказателствен материал въззивният съд намира, че услугата дялово разпределение на топлинна енергия е била реално осъществена въпреки липсата на представен договор за дялово разпределение за конкретния период. От представените по делото писмени доказателства (протокол от 28.09.2000 г. от общо събрание на етажната собственост на адрес гр. София, ж.к. „****“, и договор № ТС85/18.10.2000 г. между етажната собственост на процесната сграда и „Б. България“ ООД, за прекратяването на който липсват данни), ценени в съвкупност с приетото по делото

заклучение на СТЕ, се установява, че от 2000 г. до настоящия момент дяловото разпределение в процесната сграда се извършва от „Б.“ ООД (с предходно наименование „Б. България“ ООД) - дружество, регистрирано по смисъла на чл. 139а ЗЕ.

Задължение на купувача, съгласно чл. 12, т. 3 от Общите условия от 2016 г., е да осигури достъп за отчитане на средствата за дялово разпределение в имота си. Съгласно т. 6.9 от действащата през процесния период методиката към Наредба № 16-334 от 06.04.2007 г. при щранг-лира без уред за дялово разпределение инсталираната мощност се определя по изчислителен път и се прилага разпоредбата по т. 6.5, а според чл. 69, ал. 2, т. 2 от Наредба № 16-334 от 06.04.2007 г. изразходваното количество гореща вода в отделните имоти се разпределя при норма за разход на потребление на гореща вода от 140 л. на обитател за едно денонощие - когато не са монтирани индивидуални водомери за топла вода, индивидуалните водомери за топла вода са повредени, имат нарушена пломба или не е осигурен достъп за отчитане.

В случая ответникът не твърди, нито установява, че е изпълнил задължението си да осигури достъп за отчет. Напротив, самият той сочи, че не е предоставял достъп, което обстоятелство се установява и от приложените от третото лице-помагач констативни протоколи. Поради това съдебният състав намира, че разпределението е извършено по описания и отразен от експерта в съдебно-техническата експертиза начин, в съответствие с приложимата нормативна уредба. Ето защо следва да се приеме, че количеството на доставената енергия е измервано коректно, като ответникът дължи заплащане и на стойността на услугата за дялово разпределение.

По делото не се твърди, а и от заключението на съдебно – счетоводната експертиза не се установява да са постъпили плащания за погасяване на дължимата сума за главница за доставена топлинна енергия и за стойност на услугата дялово разпределение за периода от м.06.2017 г. – м.04.2019 г., вземанията за които не са погасени по давност. Поради това същите са дължими.

Предвид изложеното, крайните изводи на двете инстанции съвпадат, поради което обжалваното решение следва да се потвърди.

Воден от горното, Софийски градски съд, ГО, II - Д въззивен състав,

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 20031805/21.04.2022 г. по гр. д. № 60380/2020 г. на Софийски районен съд, 141-и състав.

Решението е постановено при участието на трето лице – помагач на страната на ищеца – „Б.“ ООД.

Решението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____